

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Sucho jako téma ve výuce zeměpisu

Autor práce: Mgr. Denisa Navrátilová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je vytvoření výukového bloku věnovaného komplexní problematice sucha.

Práce definuje několik hypotéz/předpokladů: Předpokládá, že pojem sucho a jeho problematika v Česku nebude implicitně zmíněna v příslušných kurikulárních dokumentech. Dalším předpokladem je, že většina oslovených učitelů bude této problematice věnovat alespoň část vyučovací hodiny (vzhledem k aktuálnosti a vysoké medializaci tématu). Posledním předpokladem je, že navržený vyučovací blok aplikovaný v reálném prostředí zvýší informovanost žáků o tomto tématu a přispěje k jejich občanské zodpovědnosti.

Cíl práce považuji za velice aktuální a relevantní. Autorkou stanovené hypotézy jsou teoreticky podložené.

Práce s literaturou

Autorka vychází z relevantních zdrojů informací – v seznamu literatury uvádí přes 60 zdrojů, českých i zahraničních.

Problematika sucha ve výuce geografie je v práci dostatečně teoreticky ukotvena.

Metodika práce

Úvodní část práce zaujímá teoretické zarámování problematiky sucha. Autorka dále vychází z analýzy kurikulárních dokumentů. Na tu navazuje dotazníkové šetření mezi učiteli (kvantitativní část výzkumu) a polostrukturované rozhovory (kvalitativní část výzkumu).

Na základě výsledků získaných z uvedených šetření byla autorkou vytvořena vzorová vyučovací hodina zaměřená na téma sucha, jeho příčin a způsobů jeho zmírnění. Efektivitu této vzorové hodiny autorka ověřuje pretestem a posttestem ve třídách, kde experimentální výuka proběhla.

Aplikované metody považuji za vhodné, stejně tak použitá data. Jednotlivé výzkumné metody na sebe logicky navazují.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Na teoretické zarámování problematiky sucha navazuje autorka analýzou kurikulárních dokumentů (Mezinárodní charty geografického vzdělávání, rámcových vzdělávacích programech, Strategii 2030+).

Další částí výzkumu je dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo 200 učitelů základních a středních škol. Dotazník se zaměřuje na zkušenost učitelů s výukou tématu sucho, včetně používaných výukových metod či často se objevujících miskonceptů.

Na dotazníkové šetření navazují polostrukturované rozhovory s některými z učitelů za účelem získání podrobnějších informací o jejich výuce věnované suchu. Bylo provedeno celkem 11 rozhovorů.

U učitelů, kteří se tématu sucha ve své výuce nevěnují (2), bylo snahou zjistit, proč tomu tak je. U učitelů, kteří se tématu věnují, se autorka snažila zjistit, proč je pro ně téma sucha důležité, jaká vyučovací metoda je nejvhodnější a jakým způsobem si učitelé myslí, že vznikají miskoncepce týkající se sucha u žáků.

Na základě rozhovorů s učiteli autorka připravila vzorovou vyučovací hodinu zaměřenou na problematiku sucha (součástí vzorové hodiny je podrobný plán vyučovací hodiny, kde je detailně popsána činnost žáka i učitele včetně časové dotace k jednotlivým aktivitám, pracovní list i powerpointová prezentace).

Experimentální hodina je pak detailně vyhodnocena na základě výsledků pretestu a posttestu.

Analýza je správně strukturovaná, získaná data považují za relevantní. Výsledky autorka přehledně interpretuje. Svou vzorovou vyučovací hodinu kriticky hodnotí.

Závěry práce

Analytická část práce logicky navazuje na část teoretickou. Výsledky dotazníkového šetření i rozhovorů s učiteli autorka podrobně diskutuje, závěry zasazuje do širšího kontextu výzkumu.

Kvalitním výstupem práce je autorkou detailně připravená vyučovací hodina, která má zcela jistě široké využití.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář

Předkládaná diplomová práce má 77 stran vlastního textu (včetně seznamu použité literatury) a 15 stran příloh. Rozsah práce považují za přiměřený.

K formální stránce práce nemám připomínky.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce

Cíl práce, který si autorka vytyčila v úvodu, byl naplněn. Práce vychází z teoretického zarámování, na které navazuje analytická část.

Autorka provedla rozsáhlé dotazníkové šetření mezi učiteli, které bylo následováno rozhovory s vybranými respondenty. Na základě získaných výsledků pak sestavila ukázkovou vyučovací hodinu, která posloužila při experimentální výuce. Žáci před výukou absolvovali pretest, po proběhnutí výuce posttest. Výsledky autorka komentuje, kriticky hodnotí silné a slabé stránky celé lekce.

Vyzdvihla bych především autorkou pečlivě a detailně připravené podklady pro vyučovací hodinu, protože tu sledávám velkým přínosem. Tyto materiály mohou velmi dobře posloužit učitelům geografie jako předloha pro výuku problematiky sucha v různých typech škol i u různě starých žáků (samozřejmě s jistým přizpůsobením dané věkové skupině).

Předkládaná diplomová práce Denisy Navrátilové splňuje požadavky na práce tohoto druhu, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

- 1) Představte si, že jste předsedkyní předmětové komise geografie na střední škole. Jak byste přesvědčila své kolegy o tom, že mají věnovat jednu až dvě vyučovací hodiny právě tématu sucha (na úkor jiných, dle Vašich kolegů stejně důležitých témat)?
- 2) Pokud byste měla vyučovací hodinu připravit znovu, co byste udělala jinak z hlediska efektivity samotné výuky? Změnila byste některou z aktivit, protože nefungovala tak, jak jste očekávala?

Datum: 3. 9. 2021

Autor posudku: RNDr. Tereza Kocová

Podpis: